

ધોરણ - 6

વિજ્ઞાન

પાઠ : 1 ખોરાક ક્યાંથી મળે છે?

સ્વાધ્યાય

1. તમને એવું લાગે છે કે, દરેક સજીવને સમાન ખોરાકની જરૂરિયાત હોય છે ?

✓ ના, દરેક સજીવને સમાન ખોરાકની જરૂરિયાત હોતી નથી. તૃણાહારી પ્રાણીઓ, માંસાહારી પ્રાણીઓ અને મિશ્રાહારી પ્રાણીઓનો ખોરાક સ્વાભાવિક રીતે અલગ અલગ હોય છે.

2. ખોરાક તરીકે ઉપયોગમાં આવતી પાંચ વનસ્પતિ અને તેના ભાગોનાં નામ આપો.

✓ ખોરાક તરીકે ઉપયોગમાં આવતી પાંચ વનસ્પતિ અને તેના ભાગોનાં નામ નીચે મુજબ છે:

વનસ્પતિનું નામ

ઘઉં

બટાટા

કોથમીર

મૂળો

આમલી

ઉપયોગમાં લેવાતો ભાગ

બીજ (દાણા)

પ્રકાંડ

પર્ણ

મૂળ તથા પર્ણો

ફળ

3. 'કોલમ A' માં આપેલી બાબતોને 'કોલમ B' ની સાથે જોડો.

કોલમ A	કોલમ B
દૂધ, દહી, પનીર, ઘી	બીજા પ્રાણીઓને ખાય છે.
પાલક, ફલાવર, ગાજર	વનસ્પતિ અને તેની પેદાશો ખાય છે.
સિંહ અને વાઘ	શાકભાજી છે.
તૃણાહારીઓ	બધી જ પ્રાણીજ પેદાશો છે.

4. આપેલા શબ્દો વડે ખાલી જગ્યા પૂરો :

(તૃણાહારી, વનસ્પતિ, દૂધ, શેરડી, માંસાહારી)

- (1) વાઘ માત્ર માંસ ખાય છે, માટે તે માંસાહારી છે.
- (2) હરણ માત્ર વનસ્પતિની પેદાશ ખાય છે, માટે તે તૃણાહારી છે.
- (3) પોપટ ફક્ત વનસ્પતિ ની પેદાશ ખાય છે.
- (4) આપણે જે દૂધ પીએ છીએ, જે ગાય-ભેંસ અને બકરીમાંથી મળે છે, તે પ્રાણીજ પેદાશ છે.
- (5) ખાંડ આપણને શેરડી માંથી મળે છે.

વિચારવાલાયક બાબતો

(1) તમારી આજુબાજુ દરેકને પૂરતો ખોરાક મળે છે? શા માટે ?

✓ના, દરેક વ્યક્તિને પૂરતો ખોરાક મળતો નથી. તેનાં કારણો નીચે મુજબ છે:

✓(1) શહેર વિસ્તૃત થવાને કારણે ખેતીલાયક જમીન ઘટતી જાય છે. આથી બધાની જરૂરિયાત જેટલું અનાજ ઉગાડી શકાતું નથી.

✓(2) ગરીબાઈને કારણે તેઓ જરૂરી અનાજ ખરીદી શકતા નથી.

✓(3) અનાજ સંઘરવાનાં યોગ્ય સાધનોના અભાવને લીધે
અમુક જથ્થાનું અનાજ સડી (બગડી) જાય છે.

✓(4) એક સ્થળેથી બીજે સ્થળે ખાદ્ય પદાર્થો પહોંચાડવા ઝડપી
પરિવહનની આ વ્યવસ્થા હોતી નથી.

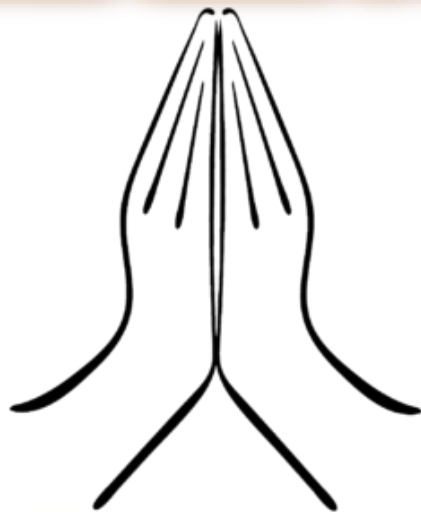
(2) ખોરાકનો બગાડ અટકાવવાનાં ક્યાં ક્યાં પગલાં હોઈ શકે?

✓ ખોરાકનો બગાડ અટકાવવા નીચેનાં પગલાં લઈ શકાય :

✓ (1) આપણી જરૂરિયાત જેટલો જ ખોરાક રાંધવો જોઈએ
તેમજ ઉપયોગમાં લેવો જોઈએ. જમતી વખતે ખોરાકનો
બગાડ અટકાવવો જોઈએ.

- ✓ (2) ફળો અને શાકભાજી ખરીદ્યા પછી સમયસર તેનો ઉપયોગ કરી લેવો જોઈએ, જેથી તે બગડે નહિ તેમજ સડી ન જાય.
- ✓ (3) ઘરમાં સંઘરેલું અનાજ બગડે નહિ તેની યોગ્ય કાળજી લેવી જોઈએ.

THANKS

FOR WATCHING